

GUYANA
KOOPERATİF CUMHURİYETİ
ÜLKE PROFİLİ

Hazırlayan:
Bilal GÜMÜŞ
Programcı

T.C. Ekonomi Bakanlığı
İhracat Genel Müdürlüğü
2018

1. TEMEL SOSYAL ve EKONOMİK GÖSTERGELER

1.1. TEMEL SOSYAL GÖSTERGELER

Devletin Adı	Guyana Kooperatif Cumhuriyeti
Başkenti	Georgetown (235.017)
Yönetim Biçimi	Cumhuriyet
Resmi Dili	İngilizce
Nüfus	775 bin
Yüzölçümü	214.969 km ²
Dini	Hristiyan (%56,3), Hindu (%28,4), Müslüman (%7,2)
Para Birimi	1 Guyana Doları (GYD)= 100 Cent

Kaynak: CIA The World Factbook, IMF 2018

1.2. TEMEL EKONOMİK GÖSTERGELER

	2015	2016	2017	2018	2019
GSYİH (Cari Fiyatlar -milyar \$)	3,18	3,43	3,59	3,72	3,90
GSYİH Büyüme (Reel -%)	3,1	3,3	3,5	3,6	3,7
Kişi Başına Düşen GSYİH (Cari Fiyatlar - \$)	4.150	4.474	4.662	4.816	5.042
Tüketici Fiyat Enflasyonu (ort, %)	-0,9	0,8	2,3	2,7	2,9
Nüfus (bin)	767	768	770	773	775
Cari İşlemler Dengesi (milyon \$)	-181	14	-70	-40	-50

Kaynak: IMF 2018

2. DIŞ TİCARETİ

2. 1. DIŞ TİCARET GÖSTERGELERİ

(1.000 ABD Doları)

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2003	472.122	556.791	1.028.913	-84.669
2004	543.263	636.086	1.179.349	-92.823
2005	538.652	778.141	1.316.793	-239.489
2006	567.385	892.927	1.460.312	-325.542
2007	784.714	1.028.778	1.813.492	-244.064
2008	830.214	1.345.930	2.176.144	-515.716
2009	788.385	1.175.349	1.963.734	-386.964
2010	936.747	1.448.286	2.385.033	-511.539
2011	1.048.656	1.683.950	2.732.606	-635.294
2012	1.045.337	1.878.366	2.923.703	-833.029
2013	1.375.940	1.866.255	3.242.195	-490.315
2014	1.174.050	1.783.311	2.957.361	-609.261
2015	1.286.440	2.186.835	3.473.275	-900.395
2016	1.452.632	1.624.986	3.077.618	-172.354

Kaynak: Nisan 2018 tarihli Trademap web sayfasından alınmıştır.

2. 2. ÜRÜNLER İTİBARI İLE DIŞ TİCARETİ

2. 2. 1. İhraç Ettiği Başlıca Ürünler

(1.000 ABD Doları)

GTİP	ÜRÜNLER	2014	2015	2016
	GENEL TOPLAM	1.174.050	1.285.828	1.452.632
7108	Altın (platin kaplamalı altın dahil) (işlenmemiş veya yarı işlenmiş ya da pudra halinde)	471.094	357.855	663.654
1006	Pirinç	247.443	212.007	168.983
2606	Aluminyum cevherleri ve konsantreleri	123.436	138.424	108.205
1701	Kamış/pancar şekeri ve kimyaca saf sakkaroz (katı halde)	87.751	111.748	70.511

8431	Özellikle 84.25 ila 84.30 pozisyonlarındaki makina ve cihazlar ile birlikte kullanılmaya elverişli aksam ve parçalar	133	18.192	67.587
0306	Kabuklu hayvanlar (canlı, taze, soğutulmuş, dondurulmuş, kurutulmuş, tuzlanmış veya benzer işlem görmüş)	33.153	42.775	49.827
2208	Etil alkol (alkol derecesi < %80, tağyir edilmemiş) ve damıtılarak elde edilmiş likör ve diğer alkollü içkiler	41.742	36.543	39.936
8609	Bir veya daha fazla taşıma şekline göre özel olarak yapılmış ve donatılmış konteynerler	3	126.144	30.727
0302	Balıklar (taze veya soğutulmuş)	14.786	15.964	21.801
1703	Şeker ekstraksiyonundan veya rafinajından elde edilen melaslar	4.976	23.285	20.358
7102	Elmaslar (işlenmiş olsun olmasın, fakat mihlanmamış veya takılmamış)	14.725	16.763	17.515
0304	Balık filetoları ve diğer balık etleri (taze, soğutulmuş veya dondurulmuş)	10.853	12.623	15.664
4404	Ağaçtan çemberler, yarılmış sırkalar, kazıklar, baston, şemsiye, alet sapları, vb.	16.919	17.152	14.540
4407	Uzunlamasına kesilmiş, biçilmiş ağaç; kalınlık > 6 mm	14.998	12.162	12.138
8548	Elektrik pilleri, bataryaları ve akümülatörlerinin döküntü ve hurdaları; kullanılmış olanlar; elektrikli aksam-parçalar	0	0	12.000
3824	Dökümhane maçalarına veya kalıplarına mahsus müstahzar bağlayıcılar, kimya ve bağlı sanayide kull. diğer kimyasal ür.	0	1.075	9.566
8802	Helikopterler, uçaklar vb; uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları	0	13.667	9.063
4409	Şekil verilmiş ağaçlar (lambalanmış, yiv açılmış, set açılmış, şevlenmiş, ortaları (V) şeklinde oluklanmış vb.)	9.844	9.630	8.889
0801	Hindistan cevizi, brezilya ve kaju cevizi (taze/kurutulmuş)	5.541	4.186	6.693
0305	Balıklar (kurutulmuş, tuzlanmış, salamura edilmiş veya tütsülenmiş)	8.314	6.881	6.376
7307	Demir veya çelikten boru bağlantı parçaları (rakorlar, dirsekler ve manşonlar gibi)	15	380	6.147
0303	Balıklar (dondurulmuş)	6.153	8.942	5.596

1902	Makarnalar ve kuskus	3.179	3.512	4.292
2827	Klorürler, oksiklorürler, hidroklorür, bromürler, oksibromürler, iyodürler ve osiiyodürler	0	2	4.159
7326	Demir veya çelikten diğer eşya:	4	481	4.043
1901	Malt hülasesi; un, nişasta ve malt esaslı müstahzarlar	2.489	2.912	3.434
2505	Her nevi tabii kum	600	844	3.356
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	2.098	3.837	3.056
4403	Yuvarlak ağaçlar	6.934	3.683	2.896
2008	Tarifenin başka yerinde belirtilmeyen meyve ve yenilen diğer bitki parçalarının konserveleri	2.591	2.610	2.757
8479	kendine özgü bir fonksiyonu olan diğer makinalar ve mekanik cihazlar	3	302	2.745
3917	Plastikten hortumlar, borular ve bağlantı elemanları (manşon, nipel, dirsek, flanşlar, vb.)	462	2.715	2.604
7112	Kıymetli metallerin, kaplamalarının artık ve döküntüleri, artıkları	122	0	2.563
7304	Demir (dökme demir hariç) ve çelikten ince ve kalın borular ve içi boş profiller (dikişsiz)	1	6.808	2.551
4819	Kağıttan, kartondan, selüloz vatkadan veya selüloz lif tabakalarından kutu, mafhaza, torba vb.	1.588	3.299	2.165
4418	Ağaçtan bina ve inşaat için marangozluk, mamülleri, doğrama parçaları	2.494	2.590	2.000
3102	Azotlu mineral veya kimyasal gübreler	167	978	1.907
8414	Hava veya vakum pompaları, hava veya diğer gaz kompresörleri, fanlar, aspiratörü olan havalandırmaya mahsus davlumbazlar	44	580	1.904
8803	88.01 ve 88.02 Pozisyonlarındaki hava taşıtlarının aksam ve parçaları	167	101	1.566
2302	Hububat ve baklagillerin kepek, kavuz ve diğer kalıntıları	1.541	2.090	1.477

Kaynak: Nisan 2018 tarihli Trademap web sayfasından alınmıştır.

2. 3. 2. İthal Ettiği Başlıca Ürünler

(1.000 ABD Doları)

GTİP	ÜRÜNLER	2014	2015	2016
	GENEL TOPLAM	1.783.311	2.185.744	1.624.986
2710	Petrol yağları ve bitümenli minerallerden elde edilen yağlar	555.614	297.164	314.929
8431	Özellikle 84.25 ila 84.30 pozisyonlarındaki makina ve cihazlar ile birlikte kullanılmaya elverişli aksam ve parçalar	14.691	38.230	115.856
8703	Binek otomobilleri ve esas itibariyle insan taşımak üzere imal edilmiş diğer motorlu taşıtlar (yarış arabaları dahil)	40.721	38.894	39.039
2523	Çimento	30.551	33.416	30.473
8429	Buldozerler, greyderler, toprak tesviye makinaları, skreyperler, mekanik küreyiciler, ekskavatörler, yol silindirleri vb	42.087	25.691	29.677
3824	Dökümhane maçalarına veya kalıplarına mahsus müstahzar bağlayıcılar, kimya ve bağlı sanayide kull. diğer kimyasal ür.	644	5.583	23.969
2202	Sular (mineral ve gazlı sular dahil) ve alkolsüz diğer içecekler (tatlandırıcı, lezzetlendirilmiş)	19.964	17.869	22.891
8704	Eşya taşımaya mahsus motorlu taşıtlar	36.585	31.167	22.405
1001	Buğday ve mahlut	24.632	17.895	20.808
3923	Plastiklerden eşya taşınmasına veya ambalajlanmasına mahsus malzeme, tıpa, kapak, kapsül ve diğer kapama malzemeleri	25.664	25.452	20.768
3102	Azotlu mineral veya kimyasal gübreler	23.416	26.844	19.431
4818	Tuvalet kağıtları, kağıt havlu, mendil, kumaş, masa örtüsü, kağıt mendiller vb.	18.420	15.914	19.370
0402	Süt, krema (konsantre edilmiş, ilave şeker veya diğer tatlandırıcı madde içerenler)	24.422	25.918	17.896
8517	Telefon cihazları, ses, görüntü veya diğer bilgileri almaya veya vermeye mahsus diğer cihazlar	13.091	26.077	17.464
3402	Yıkama, temizleme müstahzarları (sabunlar hariç)	14.201	14.273	16.968
8609	Bir veya daha fazla taşıma şekline göre özel olarak yapılmış ve donatılmış konteynerler	0	8.738	14.866
9018	Tıpta, cerrahide, dişçilikte ve veterinerlikte kullanılan alet ve cihazlar	11.532	9.934	14.727
8802	Helikopterler, uçaklar vb; uzay araçları (uydular dahil), uzay araçlarını fırlatıcı araçlar ve yörünge-altı araçları	1.209	11.663	14.385
8409	Sadece veya esas itibariyle 84.07 veya 84.08	13.658	11.723	14.112

	pozisyonlarındaki motorların aksam ve parçaları			
1905	Ekmek, pasta, kek, bisküvi ve diğer ekmekçi mamüller, hosti, boş ilaç kapsülü mühür güllacı, pirinç kağıdı vb	11.861	11.453	13.510
2309	Hayvan gıdası olarak kullanılan müstahzarlar	5.767	9.470	13.066
2711	Petrol gazları ve diğer gazlı hidrokarbonlar	22.036	13.069	12.543
8471	Otomatik bilgi işlem mak. bunlara ait birimler; manyetik veya optik okuyucular, verileri koda dönüştüren ve işleyen mak.	11.677	9.480	11.697
7304	Demir (dökme demir hariç) ve çelikten ince ve kalın borular ve içi boş profiller (dikişsiz)	1.719	11.130	11.603
1901	Malt hülasesi; un, nişasta ve malt esaslı müstahzarlar	6.529	9.131	10.814
8413	Sıvılar için pompalar (ölçü tertibatı olsun olmasın) ve sıvı elevatörleri	10.904	10.385	9.749
1005	Mısır	10.769	9.558	9.591
0407	Kuş ve kümes hayvanlarının kabuklu yumurtaları	9.874	9.362	9.480
3004	Tedavide veya korunmada kullanılmak üzere hazırlanan ilaçlar (dozlandırılmış)	18.235	16.057	8.526
3602	Müstahzar patlayıcı maddeler (silah barutu hariç)	718	1.226	8.500
9403	Diğer mobilyalar ve bunların aksam ve parçaları	8.753	8.499	8.396
2203	Biralar (malttan)	10.343	7.865	7.961
7307	Demir veya çelikten boru bağlantı parçaları (rakorlar, dirsekler ve manşonlar gibi)	1.473	1.838	7.851
2103	Soslar ve müstahzarları; çeşni/lezzet verici karışımlar; hardal unu, irmiği ve hazır hardal	6.338	7.714	7.812
8407	Kıvılcım ile ateşlemeli içten yanmalı doğrusal veya döner pistonlu motorlar (patlamalı motor)	5.735	3.215	7.791
8702	10 veya daha fazla kişi taşımaya mahsus (sürücü dahil) motorlu taşıtlar	9.237	9.829	7.642
1904	Hububat veya hububat ürünlerinin kabartılması veya kavrulması suretiyle elde edilen gıda mamülleri	7.311	7.164	7.636
4901	Kitaplar, broşürler, risaleler ve benzeri matbuat	5.636	4.146	7.616
8708	Karayolu taşıtları için aksam, parça ve aksesuarlar	9.366	6.867	7.600
7010	Camdan damacana, şişe, kavanoz, çanak, ilaç tüpleri, serum ampülleri ve diğer kaplar	9.736	7.237	7.533

Kaynak: Nisan 2018 tarihli Trademap web sayfasından alınmıştır.

2. 3. BAŞLICA ÜLKELER İTİBARI İLE DIŞ TİCARETİ

2. 3. 1. İhracat Yaptığı Başlıca Ülkeler

(1.000 ABD Doları)

SIRA	ÜLKELER	2014	2015	2016
	GENEL TOPLAM	1.174.050	1.285.828	1.452.632
1	Kanada	263.576	158.633	444.305
2	ABD	300.200	310.878	299.679
3	Trinidad ve Tobago	36.764	123.519	164.888
4	Birleşik Krallık	97.077	91.188	56.037
5	Panama	28.689	75.797	49.409
6	Jamaika	44.568	68.823	43.641
7	Ukrayna	28.065	38.554	38.285
8	Almanya	9.073	58.432	30.592
9	Belçika	23.039	33.301	26.808
10	İtalya	4.237	18.909	23.688
11	İspanya	3.222	14.653	22.560
12	Portekiz	19.558	15.373	21.714
13	İsviçre	308	0	18.967
14	Barbados	12.110	27.373	16.621
15	ÇHC	22.819	20.079	16.387

82	Türkiye	1.215	35	26

Kaynak: Nisan 2018 tarihli Trademap web sayfasından alınmıştır.

2. 3. 2. İthalat Yaptığı Başlıca Ülkeler

(1.000 ABD Doları)

SIRA	ÜLKELER	2014	2015	2016
	GENEL TOPLAM	1,783,311	2,185,744	1,624,986
1	Trinidad ve Tobago	375,818	329,202	472,680
2	ABD	427,204	429,365	448,226
3	ÇHC	133,767	113,514	119,294
4	Surinam	115,802	31,711	89,155

5	Japonya	59,412	56,052	50,657
6	Birleşik Krallık	48,716	40,198	43,937
7	Kanada	17,606	20,456	37,423
8	Hollanda	33,783	29,718	25,601
9	Brazilya	23,139	19,218	24,472
10	Barbados	28,127	28,454	23,156
11	Meksika	20,425	21,235	21,386
12	Kolombiya	9,981	17,089	17,053
13	Yeni Zelanda	14,659	23,518	15,504
14	Hindistan	22,567	21,285	15,483
15	Korea	17,320	700,674	15,221

24	Türkiye	10.483	6.739	8.022

Kaynak: Nisan 2018 tarihli Trademap web sayfasından alınmıştır.

2. 4. TÜRKİYE İLE TİCARET

2. 4. 1. Türkiye – Guyana Dış Ticaret Değerleri

(1.000 ABD Doları)

YILLAR	İHRACAT	İTHALAT	HACİM	DENGE
2003	1.784	23	1.807	1.761
2004	1.736	410	2.146	1.326
2005	1.508	62	1.569	1.446
2006	2.082	132	2.214	1.949
2007	1.853	244	2.098	1.609
2008	3.968	320	4.288	3.648
2009	2.980	601	3.581	2.379
2010	5.498	2.413	7.911	3.086
2011	9.265	4.320	13.585	4.945
2012	14.970	2.575	17.544	12.395
2013	12.438	4.397	16.835	8.041
2014	11.245	3.571	14.816	7.674

2015	10.845	83	10.928	10.762
2016	10.065	19	10.084	10.046
2017	22.895	4.089	26.984	18.806
2017 / (1-10)	18.889	2.191	21.081	16.698
2018 / (1-10)	18.910	3.174	22.085	15.735

Kaynak: TÜİK

2. 4. 2. Türkiye'nin Guyana'ya İhracatında Başlıca Ürünler

(1.000 ABD Doları)

GTİP	ÜRÜNLER	2015	2016	2017
7214	DEMİR VEYA ALAŞIMSIZ ÇELİKTEN ÇUBUKLAR	4.350	1.894	9.184
8502	ELEKTRİK ENERJİSİ ÜRETİM (ELEKTROJEN) GRUPLARI VE ROTATİF ELEKTRİK KONVERTÖRLERİ		48	3.241
7208	DEMİR VEYA ALAŞIMSIZ ÇELİKTEN YASSI HADDE ÜRÜNLERİ	1.003	1.381	1.652
7216	DEMİR VEYA ALAŞIMSIZ ÇELİKTEN PROFİLLER	297	407	1.433
7213	DEMİR VEYA ALAŞIMSIZ ÇELİKTEN FİLMAŞİN	5		706
9619	HİJYENİK HAVLULAR VE TAMPONLAR, BEBEK BEZLERİ VE BENZERİ HİJYENİK EŞYA	64	688	566
8544	İZOLE EDİLMİŞ TELLER, KABLolar VE DİĞER ELEKTRİK İLETKENLER;	861	525	565
7217	DEMİR VEYA ALAŞIMSIZ ÇELİKTEN TELLER	159	125	508
3004	İLAÇLAR (DOZLANDIRILMIŞ)	395	399	371
8421	SANTRİFÜJLER;	1	5	323
7215	DEMİR VEYA ALAŞIMSIZ ÇELİKTEN DİĞER ÇUBUKIAR	146	47	303
8418	BUZDOLAPLARI, DONDURUCULAR	154	134	248
1905	PASTA, KEK, BİSKÜVİ	51	183	248
2833	SÜLFATLAR; ŞAPLAR; PEROKSİSÜLFATLAR	66	106	230
2522	KİREÇ	237	251	221
	GENEL TOPLAM	10.845	10.065	22.895

Kaynak: TÜİK

2. 4. 3. Türkiye'nin Guyana'dan İthalatında Başlıca Ürünler

(1.000 ABD Doları)

GTİP	ÜRÜNLER	2015	2016	2017
2606	ALUMİNYUM CEVHERLERİ VE KONSANTRELERİ	49		4.024
2208	ETİL ALKOL (ALKOL DERECEŚİ < %80, TAĞYİR EDİLMEĐİŐ) VE DAMITILARAK ELDE EDİLMEĐİŐ LİKÖR VE DİĞER ALKOL	13	15	56
4402	ODUN KÖMÜRÜ			8
8542	ELEKTRONİK ENTEGRE DEVRELER			1
0106	CANLI DİĞER HAYVANLAR	22	4	0
	GENEL TOPLAM	83	19	4.089

Kaynak: TÜİK